

HLAVNÝ BANSKÝ ÚRAD
Kammerhofská 25, 969 50 Banská Štiavnica

SPRÁVA

**o stave bezpečnosti a ochrany zdravia pri
práci, vývoji pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a iných
poškodení zdravia z práce v SR za oblasť hlavného dozoru
štátnej banskej správy SR
za rok 2010**

Banská Štiavnica, Marec 2011

Predslov

Podľa bodu B. 3 Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 475 z 11. júna 2003 minister práce, sociálnych vecí a rodiny každoročne predkladá na rokovanie vlády „*Informatívnu správu o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce*“ za predchádzajúci rok. V súlade s bodom B. 4 a B. 5 citovaného uznesenia je potrebné predložiť na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podklady aj za oblasť pôsobnosti Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky. Podľa usmernenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 428/2011 – I/10 z 10.01.2011 sa podklady pre informáciu pripravujú podľa obsahovej štruktúry správy za rok 2009. Podľa vyššie uvedených dokumentov Hlavný banský úrad vypracoval nasledujúcu informatívnu správu.

1. Úvod

Ústava Slovenskej republiky zaručuje zamestnancom právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Súbor všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä Zákoník práce, zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v oblasti pôsobnosti orgánov štátnej banskej správy zákon SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov, vytvárajú a podrobne upravujú zákonné podmienky vykonávania práce zaručujúce zamestnancom v potrebnej miere najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci. Systémom zákonných opatrení sa u zamestnávateľov sleduje vytváranie a udržiavanie takých pracovných podmienok, ktoré okrem iného zaisťujú pri práci bezpečnosť a ochranu života a zdravia zamestnancov, ale aj bezpečnosť prevádzky.

Len dôsledné dodržiavanie predpisov a plnenie osobitných úloh v oblasti ochrany zdravia zamestnancov a bezpečnosti prevádzky zamestnávateľmi, ako aj zamestnancami, v súčinnosti s aktívnou odbornou kontrolou orgánov dozoru spojenou s dôsledným vyžadovaním plnenia povinností vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky, môže viesť k ekonomickému, ako aj sociálnemu rozvoju organizácií a splneniu zámerov prijatých v oblasti znižovania úrazovosti v Slovenskej republike. Tento zámer je jednoznačne deklarovaný v *Koncepcii bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012*, ktorá bola schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 114 z 20. februára 2008.

2. Orgány dozoru

Pri vykonávaní banskej činnosti, činnosti vykonávanej bankým spôsobom, ako aj pri výrobe a používaní výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, vykonávajú hlavný dozor Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady Slovenskej republiky. Ich kompetencie sú podrobne upravené v § 39, § 39a, § 40 a v § 41 zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon SNR č. 51/1988 Zb.“), ako aj v zákone č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 124/2006 Z. z.“).

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, ako ústredný orgán štátnej správy riadi výkon štátnej banskej správy, zabezpečuje a koordinuje v súčinnosti s ostatnými ústrednými orgánmi Slovenskej republiky úlohy medzinárodnej spolupráce v oblasti pôsobnosti štátnej banskej správy, rozhoduje o odvolaniach vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhodol Hlavný banský úrad.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady, ako orgány hlavného dozoru, vykonávajú hlavný dozor nad dodržiavaním zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákona SNR č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ak upravujú ochranu a využívanie ložísk nerastov, bezpečnosť prevádzky, zabezpečenie chránených objektov a záujmov pred účinkami banskej činnosti, výučbu strelmajstrov, technických vedúcich odstrelcov, odpaľovačov ohňostrojov, pyrotechnikov a predavačov pyrotechnických výrobkov, ako aj výrobu a používanie výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, bezpečnosť technických zariadení, požiarnu ochranu v podzemí a pracovné podmienky, v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom a pri výrobe, používaní na trhacie práce a ohňostrojné práce. Sú tiež orgánmi dohľadu podľa zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj orgánmi, ktoré v súčinnosti s Inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky vykonávajú štátnu správu na úseku prevencie závažných priemyselných havárií podľa zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v úplnom znení (ďalej len „zákon č. 261/2002 Z. z.“). Taktiež sú kontrolnými orgánmi podľa § 37a zákona č. 163/2001 Z. z. o chemických látkach a chemických prípravkoch v znení neskorších predpisov [od 1.4.2010 podľa zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)], ako aj orgánmi štátnej správy na úseku nakladania s ťažobným odpadom podľa § 17 písm. f) zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Miestna príslušnosť obvodných banských úradov je vymedzená v § 1 vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 333/1996 Z.z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti jednotlivých obvodných banských úradov.

3. Ciele, úlohy a priority dozorného orgánu v danom roku

Jednou z hlavných úloh orgánov štátnej banskej správy v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky je presadzovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pracovných podmienok v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti, činnosti vykonávanej banským spôsobom, pri výrobe, uskladňovaní a používaní výbušnín na trhacie práce a ohňostrojné práce, ako aj pri ďalších činnostiach upravených zákonom SNR č. 51/1988 Zb. podľa kompetencií vymedzených týmto zákonom. Hlavným cieľom pôsobenia orgánov štátnej banskej správy v tejto oblasti je v súlade so zákonnými kompetenciami vyžadovaním dodržiavania platných právnych predpisov zamestnancami, ako aj zamestnávateľmi presadiť vytváranie a udržiavanie zákonných podmienok vykonávania práce, ktoré zamestnancom v potrebnej miere zaručia najmä ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady majú každoročne okrem plnenia štandardných úloh v pláne hlavných úloh v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

a bezpečnosti prevádzky stanovené aj osobitné úlohy. Tieto úlohy každoročne stanovuje Hlavný banský úrad na základe návrhov jednotlivých obvodných banských úradov podľa aktuálnych poznatkov z výkonu hlavného dozoru. Plneniu hlavných úloh je s ohľadom na ich aktuálnosť venovaná osobitná pozornosť. V roku 2010 medzi najvýznamnejšie úlohy patrili:

- a) účelové prehliadky v súčinnosti so Slovenskou obchodnou inšpekciou zamerané na nadobúdanie, uskladňovanie a predaj pyrotechnických výrobkov,
- b) špeciálne prehliadky zamerané na kontrolu banských záchranných staníc,
- c) špeciálne prehliadky zamerané na kontrolu plnenia povinností organizácie podľa § 6 zákona SNR č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov a na kontrolu plnenia povinností vedúcich riadiacich zamestnancov premietnutých do havarijných plánov,
- d) kontrolu činnosti vykonávanej banským spôsobom v električkovom tuneli pod hradom v Bratislave a kontrolu zameranú na zabezpečenie podzemných diel stavby „Kolektory v historickom jadre Bratislavy“,
- e) kontrolu zameranú na prevádzku, opravu a údržbu vozidiel používaných pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- f) účelové previerky zameraním na plnenie povinností súvisiacich s evidenciou a registráciou pracovných úrazov, vykonanými opatreniami na odstraňovanie ich príčin, rizikovými prácami a pridelovaním OOPP zamestnancom vykonávajúcich tieto práce,
- g) špecializované prehliadky zamerané na kontrolu plnenia povinností vyplývajúcich z vyhl. SBÚ č. 21/1989 Zb., vyhl. SBÚ č. 29/1989 Zb. a vyhl. SBÚ č. 50/1989 Zb. v organizáciách pri vykonávaní banskej činnosti (ďalej len „BČ“) a činnosti vykonávanej banským spôsobom (ďalej len „ČVBS“),
- h) kontrolu prítomnosti alkoholu, omamných alebo psychotropných látok u zamestnancov v dozorovaných organizáciách a
- i) hlavný dozor zameraný v súlade s prioritou č. 6 Koncepcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v SR na r. 2008-2012 v záujme prevencie a zlepšenia dodržiavania predpisov na zaistenie BOZP bol vykonávaný takto:
 - kontroly u novovzniknutých organizácií boli zabezpečované prednostne v rámci výberu lokalít pre plnenie PHÚ v roku 2009 so zameraním len na organizácie, ktoré začali vykonávať dozorovanú činnosť
 - výkon hlavného dozoru v oblasti BOZP bol zameraný v prevažnej miere na vykonávanie prehliadok, čo je preventívnou činnosťou. Ostatná činnosť pozostávala z nutnosti vybavovania podaní v súlade so zákonom SNR č. 51/1988 Zb. a správnym poriadkom
 - zameranie kontrol bolo nad 50 % smerované na malé a stredné organizácie v ktorých v roku 2008 nebola kontrola v oblasti BOZP vykonaná
 - úloha zabezpečovania výkonu hlavného dozoru v jednotlivých dozorovaných subjektoch v intervale 1 x ročne bola zabezpečovaná v rozsahu možností daných personálnymi, technickými a finančnými zdrojmi úradu.

Predmetom osobitných špecializovaných kontrol bol výkon trhacích prác, stav prevádzkovaných technických zariadení a aktuálnosť a vyhotovenie prevádzkovej dokumentácie. V súlade so zákonom č. 261/2002 Z. z. obvodné banské úrady sa aktívne zúčastňovali pri vykonávaní koordinovaných kontrol na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v dozorovaných organizáciách. Koordinované kontroly boli vykonávané podľa plánu koordinovaných kontrol podnikov na rok 2010, ktorý po prerokovaní s príslušnými orgánmi schválila Slovenská inšpekcia životného prostredia.

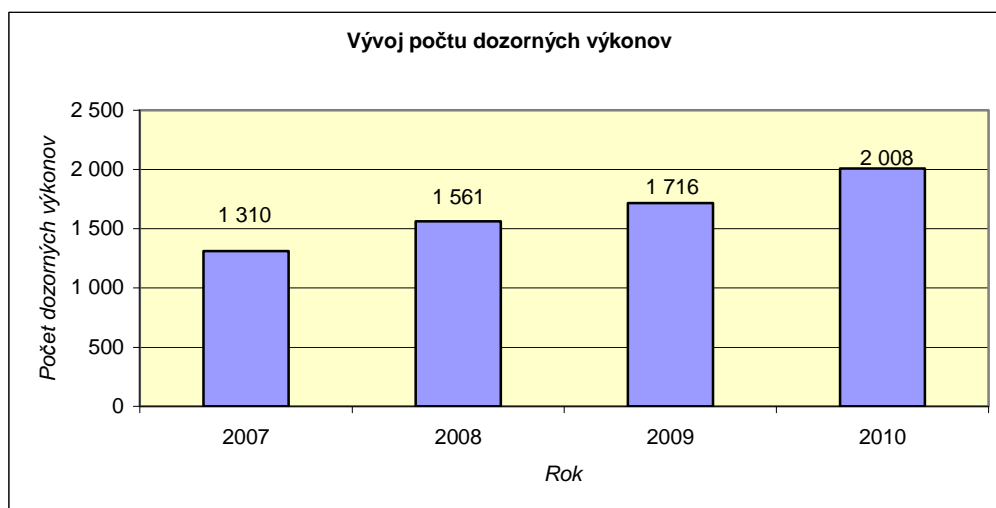
4. Subjekty kontrolované dozorným orgánom

Tak, ako v minulosti, aj v roku 2010 bola pri kontrolnej činnosti najväčšia pozornosť venovaná organizáciám zamestnávajúcim do 49 zamestnancov. Takýchto organizácií (subjektov) bolo kontrolovaných 459 (v roku 2009 – 307) čo je takmer 75 % z celkového počtu 616 kontrolovaných subjektov (v roku 2009 to bolo 72 % z celkového počtu kontrolovaných subjektov).

Pri výkone hlavného dozoru Hlavným bankovým úradom a obvodnými bankovými úradmi bolo v roku 2010 kontrolovaných celkom 616 subjektov, čo je viac o 187 subjektov, ako v roku 2009 (429 subjektov). Nárast počtu kontrolovaných subjektov bol hlavne dôsledkom čiastočného oživenia potreby stavebných surovín, kde bol zaznamenaný nárast počtu organizácií zo skupiny spoločností s ručeným obmedzeným. Počty kontrolovaných subjektov v členení podľa právnej formy a počtu zamestnancov sú uvedené v tabuľke č. 1 prílohy tejto správy, z ktorej jednoznačne vyplýva, že dominantnou právnou formou sú akciové spoločnosti a spoločnosti s ručeným obmedzením.

5. Zistený stav v subjektoch kontrolovaných dozorným orgánom

V roku 2010 bolo v kontrolovaných subjektoch vykonaných v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „BOZP“) celkom 2 008 výkonov, čo je o 292 výkonov viac, ako v roku 2009 (t.j. nárast o cca 17 %), čo celkom dobre zodpovedá neustálej snahe zvýšenia počtu dozorných výkonov v zmysle interného predpisu pre inšpekcie. Z tohto nárastu predstavovali najväčší podiel vyjadrovanie k pravidlám BOZP (kód 22/H – nárast o 95 %) a overovanie odbornej spôsobilosti (kód 22/I – nárast o 52 %). Vývoj počtu dozorných výkonov uvádza nasledujúci graf.

Pri výkone hlavného dozoru bolo pri previerkach stavu BOZP zistených 843 nedostatkov. Oproti roku 2009 (894 nedostatkov) sa počet zistených nedostatkov znížil o 51, čo pri zvýšenom počte dozorných výkonov môže naznačovať skvalitnenie starostlivosti o BOZP a BP v dozorovaných organizáciách.

Celkové možno konštatovať, že organizácie pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankovým spôsobom a ďalších činnostiach upravených zákonom SNR č. 51/1988 Zb. sa riadia požiadavkami už uvedených všeobecných záväzných právnych predpisov. Porušenia týchto predpisov síce nie sú ojedinelé a sú spravidla priamo úmerné času a finanč-

ným prostriedkom venovaným na účely bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany vedenia organizácií. Tak, ako je uvedené v kapitole 9, za sledované obdobie došlo v súvislosti s poklesom počtu zistených porušení predpisov aj k výraznému poklesu celkovej úrazovosti a pokles nastal aj v závažnosti pracovných úrazov.

Prehľad dozorných výkonov, porušení predpisov podľa objektov a podľa kódov štatistickej klasifikácie sú špecifikované v tabuľkách č. 2, 3 a 4 prílohy tejto správy. Ako vyplýva z tabuľky č. 4, bol zaznamenaný nárast počtu porušení predpisov pri pomocných činnostiach pri ťažbe a preto na tieto činnosti budú banské úrady zamerajú svoju pozornosť.

Na tomto mieste je však potrebné upozorniť, že na základe pokynu MPSVsR SR došlo v tabuľke č. 4 k zmene v uvádzaní kódov štatistickej klasifikácie činností schválenej zákonom č. 140/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. V tejto tabuľke preto v riadku 05 – Ťažba uhlia a lignitu boli v predchádzajúcich rokoch uvedené počty pre pôvodný kód C – Ťažba nerastných surovín, v riadku 06 – Ťažba ropy a zemného plynu boli v predchádzajúcich rokoch uvedené počty pre pôvodný kód D – Priemyselná výroba a v riadku 09 – Pomocné činnosti pri ťažbe boli v predchádzajúcich rokoch uvedené počty pre pôvodný kód G – Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel.

6. Najzávažnejšie zistenia dozorného orgánu v kontrolovaných subjektoch

Tak, ako v roku 2009, aj v roku 2010 k najzávažnejším zisteným nedostatkom patria nedostatky zistené v oblasti dodržiavania predpisov upravujúcich bezpečnosť práce a prevádzky pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom pri dobývaní ložísk nerastov, nedostatky v prevádzkovej dokumentácii ako aj v dokumentácii pri prevádzkovaní vyhradených technických zariadení, zabezpečovaní objektov alebo pracovísk podľa predpisov na zaistenie bezpečnosti práce a prevádzky ako aj nedostatky pri používaní výbušnín na trhacie práce (aj používanie výbušnín, ktoré neboli pre trhacie práce povolené).

Pri prevádzke technických zariadení sa v sledovanom vo zvýšenej miere vyskytovali prípady nefunkčných alebo nevyhovujúcich (bez aretácie) zariadení na bezpečnostné vypnutie (STOP – tlačidlá a bezpečnostné lankové vypínače). Vo viacerých prípadoch boli zistené porušovania bansko-bezpečnostných predpisov pri vedení a doplňovaní predpísanej dokumentácie, najmä dokumentácie prevádzkovej a predpísanej dokumentácie pri prevádzkovaní vyhradených technických zariadení.

Na úseku dopravy je častým nedostatkom to, že organizácie neoznačujú účelové komunikácie príslušným dopravným značením podľa osobitných predpisov a nevyznačil výstražnými tabuľkami, dopravnými značkami, prípadne nahrnutím zeminy na miesta, kde hrozí nebezpečenstvo zrútenia alebo zasypania vozidla (okraj rezu a pracovnej plošiny lomu, násypu alebo skládky) a za zníženej viditeľnosti ich podľa potreby neopatrili červeným svetlom, odrazovými sklami a pod., neudržiaval hrany plošín ťažobných rezov priamočiare a tieto neoznačil odrazovými sklami alebo iným rovnocenným spôsobom. Dôsledok takýchto porušení predpisov sa prihodil jeden smrteľný pracovný úraz, keď zamestnanec organizácie zišiel s elektrickým bagrom do vody. Samostatným prípadom sú porušenia predpisov pri používaní dopravníkov, najmä s fatálnymi dôsledkami pri používaní pásových dopravníkov na dopravu osôb.

Na úseku havarijnej prevencie organizácie nemali vymedzené materiálne a technické prostriedky na rýchlu a účinnú likvidáciu havárií (druh a množstvo materiálu, miesto ulo-

ženia a pod.). Neboli zhodnotené možné zmeny vo vetraní (vplyv požiarov, prípadne technických opatrení) a ich dôsledky, ktoré môžu mať vplyv na bezpečný odchod zamestnancov z ohrozenej oblasti alebo bane. Operatívna časť havarijného plánu neobsahovala riešenie predvídateľných druhov havárií, ktoré sa môžu vyskytnúť a tých havárií na povrchu, ktoré svojimi dôsledkami môžu ohroziť podzemné banské diela mohli byť haváriou ohrození.

Na úseku prevencie pracovných úrazov organizácie neposkytovali osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP) zamestnancom pre všetky práce vykonávané pri BČ a ČVBS. Organizácie neoboznamovali (preukázateľne) zamestnancov s nebezpečenstvami, pred ktorými ich používanie OOPP chráni, nepoučil ich o správnom používaní OOPP a nesprístupnil zamestnancom informácie o každom type OOPP, ktoré zamestnanci potrebujú na jeho používanie.

Na úseku výbušnín došlo v jednom prípade k tak závažnému porušeniu predpisov, že vznikla mimoriadna udalosť s ohrozením obyvateľov obce rozletom rozpojenej horniny.

Najzávažnejšími nedostatkami na úseku pyrotechnických výrobkov boli zistenia, že organizácie predávajúce pyrotechnické výrobky predávajú v priestoroch obchodov, ktoré slúžia ako únikové cesty. Nie sú dodržiavané obloženia predajných pultov (obchodných priestorov), pretože vo viacerých prevádzkach a predajniach boli zistené väčšie množstvá, ako 100 kg.

Väčšina zistených nedostatkov v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky vyplýva z nedostatočnej praxe, ako aj odborného vzdelania zamestnancov, ktorí predmetnú činnosť vykonávajú. Toto tvrdenie je podložené vývojom príčin pracovných úrazov, kde jednoznačne prevažujú skupina 8 - Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia a najmä skupina 12 - Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon. Z pohľadu skupín zdrojov pracovných úrazov jednoznačne prevažuje skupina V. – Materiál, bremená, predmety, ktorá predstavuje až 47 % všetkých pracovných úrazov. Podrobné údaje o pracovnej úrazovosti sú uvedené v tabuľkách č. 7 až 13.

7. Nápravné opatrenia dozorného orgánu

Za účelom zabezpečenie nápravy - odstránenia zistených nedostatkov - banský inšpektor v súlade so zákonnými kompetenciami už počas inšpekčných prehliadok, prípadne vyšetrovania mimoriadnych udalostí vykonávajú príslušné zákonné opatrenia priamo na mieste v kontrolovaných subjektoch tým, že vydaním záväzného príkazu nariaďujú technické a organizačné opatrenia. V nevyhnutných prípadoch, pri ktorých došlo k zrejmému a bezprostrednému ohrozeniu verejného záujmu, najmä bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosti prevádzky a technických zariadení a ktoré nebolo možné ihneď na mieste odstrániť, bolo banskými inšpektormi priamo na mieste nariadené zastavenie prevádzky, alebo jej časti, prípadne konkrétnych technických zariadení, a to v nevyhnutnom rozsahu až do odstránenia nedostatkov. V osobitných prípadoch obvodné banské úrady na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky nariaďovali vykonanie nevyhnutných opatrení na odstraňovanie zistených nedostatkov vydaním rozhodnutia úradu. So zámerom predísť opakovaniu vzniku obdobných skutočností, banské úrady nariaďujú aj technologické a bezpečnostné opatrenia so zámerom zaistenia zvýšenia bezpečnosti práce a minimalizovania ohrozenia života a zdravia pracovníkov pri závažných pracovných úrazoch, haváriách a mimoriadnych udalostiach. Následne boli vo viacerých prípadoch vykonané kontroly plnenia opatrení.

Prehľad rozhodnutí podľa druhu vo veci zákazu prevádzky strojných zariadení vydaných orgánmi štátnej banskej správy je uvedený v tabuľke č. 6 prílohy tejto správy. Z prehľadu vyplýva, že počet rozhodnutí v roku 2010 na tomto úseku klesol oproti roku 2009 o ďalších 40 (v roku 2009 oproti roku 2008 takmer o polovicu).

8. Sankčné opatrenia dozorného orgánu

Súčasťou nápravných opatrení boli aj sankčné opatrenia orgánov hlavného dozoru. V súvislosti s porušovaním predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky pri vykonávaní činností podliehajúcich hlavnému dozoru orgánov štátnej banskej správy boli ukladané sankcie.

Jednotlivcom bolo uložených 40 blokových pokút (oproti 36 blokovým pokutám v roku 2009) a 2 pokuty v správnom konaní (oproti 1 pokute v roku 2009) v celkovej výške 1 061 € oproti 1089 € v roku 2009.

Organizáciám bolo uložených v správnom konaní až 31 pokút, v celkovej výške až 46 243 € (oproti 31 pokutám vo výške 8 860 €).

Prehľad o uložených pokutách s porovnaním s predchádzajúcimi rokmi je v tabuľke č. 5 prílohy tejto správy.

Organizáciám bolo v priebehu roku 2010 nebolo odobraté žiadne oprávnenie pre vykonávanie činnosti. Ďalej v roku 2010 rozhodnutím orgánu hlavného dozoru bola v 6-tich prípadoch zakázaná prevádzka strojov a zariadení, v 3 prípadoch bolo zakázané používanie technológie či činnosti.

9. Stav a vývoj pracovných úrazov a chorôb z povolania

Vykonávanie činností v bezprostrednom styku s horninovým masívom v podzemí, ale aj na povrchu je spojené s neustálym rizikom ohrozenia a poškodenia zdravia v dôsledku úrazov a chorôb z povolania. Takáto práca je totiž sústavne vykonávaná v prostredí neustáleho rizika poškodenia zdravia zamestnancov v dôsledku neustáleho pôsobenia nepriaznivých vonkajších vplyvov ako je prašnosť, hluk, vibrácie, vlhkosť, teplo, chlad a iné. V dôsledku pôsobenia vonkajších nepriaznivých vplyvov, ktoré nie je možné v súčasnej dobe spoľahlivo vylúčiť, pretrváva zvýšené ohrozenie zdravia i života zamestnancov a tým aj k vyššiemu výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania. Na stav úrazovosti má nepriaznivý vplyv aj súčasný vývoj v spoločnosti, kedy sa povolania spojené s ťažobnou činnosťou stali neatraktívne. Stredné ako aj vysoké školy prestali vychovávať banských odborníkov, čo sa priamo prejavuje na znižovaní odbornej spôsobilosti zamestnancov a tým aj na zvyšovaní rizika ich ohrozenia v dôsledku pôsobenia vplyvov prostredia.

Vývoj pracovnej úrazovosti v roku 2010 možno, v absolútnych číslach, ako aj závažnosti ich následkov, v porovnaní s rokom 2009 považovať za priaznivejší. Je odrazom stavu kvality zamestnancov, rizika práce v podzemných prevádzkach uhoľných ako aj neuholných baní (kde došlo v sledovanom období k prevažnému počtu registrovaných pracovných úrazov), ale aj zvýšenej inšpekčnej činnosti.

V roku 2010 došlo celkove k 4 smrteľným úrazom (oproti 23 v roku 2009 a 2 v roku 2008), avšak výrazne klesol počet prípadov ťažkej ujmy na zdraví, a to z 21 prípadov v roku 2009 na 9 v roku 2010.

Taktiež poklesla pracovná úrazovosť v absolútnych číslach, keď v roku 2010 bolo zaznamenaných 398 všetkých pracovných úrazov oproti 435 pracovných úrazov v roku 2009, čo predstavuje pokles takmer o 10 %. Ešte priaznivejšie sú údaje o registrovaných pracovných úrazoch, teda o úrazoch s vážnejšími, či dokonca fatálnymi dôsledkami na životy a zdravie zamestnancov (s ťažkou ujmu na zdraví a smrteľné), keď počet týchto úrazov klesol z 398 v roku 2009 až na 298 v roku 2010, čo predstavuje pokles až o 25,2 %.

V roku 2010 Obvodným banským úradom v Prievidzi naďalej vyšetroval príčiny mimoriadnej udalosti, ktorá sa stala dňa 10.08.2009, následkom ktorej došlo k úmrtiu 20 baníkov v podzemí organizácie Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., – ťažobný úsek Handlová – Východná šachta.

Z celkového pohľadu, pri zohľadnení mierneho poklesu počtu zamestnancov v porovnaní s rokom 2009 možno stav úrazovosti považovať za zotrúvajúci. Odrážajú to aj údaje o koeficiente úrazovosti, ktorý vyjadruje počet úrazov na 100 zamestnancov. Hodnota tohto ukazovateľa sa zmenila z 3,96 v roku 2009 na 4,00 v roku 2010. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že v systéme štatistických ukazovateľov predstavujú ostatné úrazy, t.j. pracovné úrazy, ktoré si vyžadujú pracovnú neschopnosť maximálne 3 dni podstatnú časť, takmer $\frac{1}{4}$ a nepriaznivo tak ovplyvňujú štatistické ukazovatele. Z údajov uvedených v podkladových tabuľkách teda vyplýva, že pokles úrazovosti je v priamej súvislosti s poklesu počtu zamestnancov v dozorovaných organizáciách.

Významnejší je však celkový trend vývoja tohto ukazovateľa, ktorý má klesajúcu tendenciu od roku 2003 a je zrejmý z nasledujúceho grafu.

Tento trend je síce potešiteľný, avšak v porovnaní s celorepublikovými hodnotami, ktoré v roku 2006 predstavovali hodnotu 0,68, je to takmer 6 násobne vyššia hodnota úrazovosti. Je to samozrejme ovplyvnené samotným charakterom vykonávanej činnosti, ale vždy bude snahou túto hodnotu znižovať tak, ako to ukladá aj spomínaná Koncepcia BOZP v SR na roky 2008 až 2012. Ak vezmeme v úvahu východiskový rok 2006, potom ukazovateľ úrazovosti klesol z 5,02 na 4,00, čo už teraz predstavuje pokles o 21 %.

Vývoj úrazovosti je zrejmý z priložených tabuliek č. 7, 8, 9, 10, 12 a 13. Aj počet nových chorôb z povolania v porovnaní s rokom 2009 mierne klesol, a to zo 70 na 55, ale ani tak zďaleka nedosahuje počty do roku 2007, kedy bolo nahlásených až 234 nových chorôb z povolania. Tento stav je možné pripísať významnej modernizácii mnohých úpra-

várenských prevádzok, ktoré hlavne v posledných rokoch prešli rozsiahlou rekonštrukciou. Vývoj pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania je uvedený v tabuľke č. 11 prílohy tejto správy. Tabuľka je neúplná z dôvodu, že údaje o skutočnej dobe pracovnej neschopnosti v dôsledku pracovných úrazov dozorované organizácie orgánom hlavného dozoru nenahlasujú. Tieto údaje podľa platnej legislatívy organizácie nahlasujú príslušnému inšpektorátu práce a orgánu verejného zdravotníctva.

V roku 2010 nedošlo v rámci orgánov výkonu hlavného dozoru k žiadnemu služobnému ani pracovnému úrazu, ktorý by si vyžadoval viac ako 3 dni pracovnej neschopnosti.

10. Spolupráca dozorného orgánu

Spolupráca v oblasti BOZP sa realizovala s Odborovým zväzom pracovníkov baní, geológie a naftového priemyslu SR, Slovenskou banskou komorou, Slovenskou baníckou spoločnosťou, Slovenskou spoločnosťou pre vŕtacie a trhacie práce, Slovenským ústavom technickej normalizácie, niektorými SKTC, v oblasti výbušnín a vyšetrovania závažných pracovných úrazov s krajskými a okresnými riaditeľstvami Policajného zboru SR, v oblasti predaja pyrotechnických výrobkov so Slovenskou obchodnou inšpekciou, pri vyšetrovaní havárií a závažných pracovných úrazov s Kriministickým a expertíznym ústavom, v rámci konzultácií a prípravy vysokoškolsky vzdelaných odborníkov v oblasti baníctva s fakultou BERG a Strojníckou fakultou Technickej univerzity v Košiciach a inými zložkami verejnej správy.

Už tradične existuje dobrá spolupráca s Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky v rôznych oblastiach, okrem iného najmä v legislatívnej oblasti pri príprave návrhov predpisov súvisiacich s výkonom hlavného dozoru.

V súlade so zákonom č. 261/2002 Z.z. boli vykonávané koordinované kontroly na úseku prevencie závažných priemyselných havárií v podnikoch, na ktoré sa vzťahuje tento zákon v súčinnosti so Slovenskou inšpekciou životného prostredia Slovenskej republiky.

Dobrá spolupráca bola aj so Slovenskou spoločnosťou pre trhacie a vŕtacie práce v Banskej Bystrici pri výučbe v strelmajstrovských kurzoch (lektorská činnosť) a s ďalšími organizáciami pri vykonávaní lektorskej a prednáškovej činnosti zameranej na odbornú prípravu odborne spôsobilých zamestnancov organizácií.

Ďalej obvodné banské úrady spolupracovali s krajskými úradmi a obvodnými úradmi životného prostredia v obvode svojej pôsobnosti pri povoľovaniach banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom v príslušných okresoch, či krajoch pri riešení problémov súvisiacich s ochranou prírody a krajiny pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom.

Vzhľadom k účinnosti zákona č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa nadviazala spolupráca s Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby v oblasti zabezpečovania funkčnosti tzv. jednotných kontaktných miest, ktoré boli alokované na obvodných úradoch všeobecnej štátnej správy.

Hlavný banský úrad spolupracuje taktiež so Slovenskou obchodnou inšpekciou, a to tak na úseku kontroly predaja a uskladňovania pyrotechnických výrobkov, ako aj na úseku chemických látok a zástupca Hlavného banského úradu je členom poradnej komisie vo vzťahu k uplatňovaniu nariadenia REACH na Slovensku.

Zástupca Hlavného banského úradu je členom stálej pracovnej skupiny pre bezpečnosť práce v baniach v rámci Poradného výboru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Európskej Komisie. Stála pracovná skupina sa zaoberá otázkami týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v baniach. Okrem iného vypracováva pripomienky ku Komisiou navrhnutej legislatíve, ktorá môže mať významný dopad na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v baniach a inom ťažobnom priemysle. Vytvorenie stálej pracovnej skupiny si vyžiadalo výnimočné postavenie baní z pohľadu špecifických pracovných podmienok, rizík, častej zmeny pracovných podmienok, nebezpečenstva výbuchov, výskytu výbušných plynov, požiarov a pod.

Zástupca Hlavného banského úradu je taktiež členom poradného výboru ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky pre otázky v oblasti BOZP, tzv. Koordináčného výboru pre BOZP, zasadania ktorého sa zúčastňuje pravidelne každý štvrťrok. Podpredseda vlády a minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zriadil v roku 2010 svoj poradný orgán, tzv. Kolégium podpredsedu vlády pre otázky súvisiace s prácou, ochranou práce a bezpečnosťou pri práci, ktorého členom je aj zástupca Hlavného banského úradu.

11. Hodnotenie stavu ochrany práce v roku 2010 v SR

Poznatky získaných inšpekčnou činnosťou v roku 2010 aj naďalej poukazujú na skutočnosť, že starostlivosť o BOZP nie je v popredí záujmu značného počtu preverovaných subjektov. Úroveň pracovných podmienok veľmi často odzrkadľuje ekonomické možnosti zamestnávateľov. Zamestnávatelia odôvodňujú neplnenie niektorých úloh v oblasti ochrany práce predovšetkým zlým ekonomickým stavom organizácie. Zistený stav je však aj dôsledkom nedostatočného právneho vedomia zamestnancov ako aj zamestnávateľov samotných, ktorí dávajú väčší dôraz na odstraňovanie nedostatkov zistených orgánmi hlavného dozoru, ako na vlastnú prevenciu.

Z poznatkov získaných pri inšpekcii práce a pri vykonávaní hlavného dozoru vyplýva, že starostlivosť o BOZP je zo strany zamestnávateľov často minimálna a formálna (čiastočne to neplatí o tzv. spoločnostiach so zahraničným kapitálom). Vytváranie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov a osobitne ochrana ich života a zdravia na pracovisku nie je pre viacerých zamestnávateľov prioritou, ani potrebou. V niektorých prípadoch prevláda nezáujem zamestnávateľov o zabezpečovanie uspokojivých pracovných podmienok a uprednostňovanie hospodárskych a obchodných záujmov. Platí to najmä v prípade malých zamestnávateľov a u samostatne podnikajúcich fyzických osôb. Vyskytujú sa nebezpečné pracovné postupy, zlá organizácia práce, nebezpečné zariadenia a rizikové práce, pri ktorých sa častejšie vyskytujú prípady porušenia zdravia. Je len na pracovnej zdatnosti a šikovnosti zamestnancov ako bezpečne vykonajú svoju prácu.

Výsledkom takého prístupu je chýbajúci systémový prístup k problematike BOZP, nízka pozornosť sa venuje posudzovaniu rizík, spolupráca vedúcich zamestnancov a zamestnancov je často neuspokojivá a formálna, kvalita oboznamovania zamestnancov s problematikou BOZP je nedostatočná a zbytočne zaťažuje zamestnávateľov, pretože sa u zamestnancov miňa účinkom. Aktivity zamestnancov i zástupcov zamestnancov pre BOZP pri vyžadovaní a presadzovaní uspokojivých pracovných podmienok vrátane podmienok na zaistenie BOZP je limitovaná aj ich obavami o zamestnanie (chýba právna ochrana). Priamym dôsledkom z hľadiska BOZP sú nedostatočne zabezpečené a vybavené prevádzkové objekty, pracovné priestory a pracovné prostredie, nevyhovujúce stroje a technické zariadenia.

Pritom mnohé opatrenia na úseku BOZP, hlavne organizačné, sa dajú realizovať bez akýchkoľvek, resp. minimálnych finančných nákladov.

Je potrebné poukázať, že dôsledky hospodárskej krízy sa naďalej prejavujú aj v organizáciách vykonávajúcich BČ a ČVBS. Ťažba sa len pomaly dostáva do pôvodných objemov pre nedostatočný odbyt produkcie, tým je tvorba zisku nižšia a použité prostriedky na BOZP sú tiež nižšie.

Ako sa ukazuje, stále väčším problémom je kvalifikácia, resp. odborná spôsobilosť zamestnancov. Pri dnešnom rozvoji prác najmä v podzemí (výstavba tunelov, rast ťažby podzemným spôsobom, odliv hotových zamestnancov do zahraničia a pod.) takýto zamestnanci už doslova akútne chýbajú. Stredné a vysoké školstvo nemá podporu od takýchto zamestnávateľov a neprodukuje kvalifikovaných perspektívnych zamestnancov. Na pozície sú prijímaní zamestnanci bez akýchkoľvek odborných znalostí a najmä bez skúsenosti v náročnom banskom prostredí a potom nastávajú krízové situácie.

Napriek zisteným nedostatkom možno v dozorovaných organizáciách s prevažujúcou zahraničnou kapitálovou účasťou pozitívne hodnotiť vážnosť, s akou popri riešení hospodárskych problémov pristupujú rovnocenne i k primeranému riešeniu problematiky bezpečnosti práce a prevádzky na všetkých úrovniach riadenia. Dôležitú úlohu tu zohráva aj neustále zvyšovanie technickej úrovne používaných technických zariadení.

12. Opatrenia dozorného orgánu na zlepšenie stavu

Pre zlepšenie stavu ochrany práce v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti prevádzky je v nasledujúcom období potrebné naďalej realizovať uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 114 z 20. februára 2008, ktorým sa schvaľuje „*Koncepcia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v SR na roky 2008 – 2012*“ a ktoré bolo rozpracované na podmienky výkonu hlavného dozoru.

Hlavný banský úrad a obvodné banské úrady – orgány štátnej banskej správy vykonávajúce hlavný dozor podľa § 39 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona SNR č. 51/1988 Zb. musia pre zlepšenie stavu v oblasti bezpečnosti práce a prevádzky v oblasti svojej pôsobnosti a s tým súvisiaceho 25% zníženia úrazovosti do roku 2012 zamerať výkon dozornej činnosti najmä na:

- a) dosiahnutie znalosti bezpečnostných predpisov u zodpovedných vedúcich zamestnancov v rozsahu potrebnom pre odborné a bezpečné riadenie vykonávanej činnosti;
- b) vyžadovanie dokonalej znalosti všetkých predpisov, technologických a pracovných postupov zamestnancami, ktoré sa vzťahujú na vykonávané činnosti;
- c) zabezpečenie včasnej informovanosti pri zmene predpisov, technologických postupov a pracovných podmienok;
- d) zabezpečenie znalosti rizík a pravidiel správania sa pri hroziacom riziku;
- e) vyžadovanie zvýšenej kontroly orgánmi odborného dozoru a odborné a personálne posilnenie týchto orgánov v dozorovaných organizáciách;
- f) vyžadovanie znalosti predpisov na zaistenie BOZP u zodpovedných vedúcich zamestnancov v rozsahu potrebnom na odborné riadenie bezpečného výkonu práce;
- g) venovanie zvýšenej pozornosti malým a stredne veľkým podnikom vo všetkých oblastiach BOZP;

-
- h) sledovanie a vyhodnocovanie vývoja úrazovosti a chorôb z povolania na každej úrovni a kontrolnú a poradenskú činnosť zamerať na oblasti a subjekty s nepriaznivým vývojom, navrhnúť potrebné opatrenia vrátane prípadných zmien v predpisoch;
 - i) zvýšenú pozornosť bezpečnostným predpisom pri vykonávaní vstupných školení novoprijatých zamestnancov u rizikových skupín najmä u mladých zamestnancov ako aj tým, ktorí predtým nepracovali pri vykonávaní banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom;
 - j) zabezpečenie pravidelnosti a odbornej úrovne opakovaných školení pri zohľadnení konkrétnych podmienok jednotlivých pracovísk;
 - k) zvyšovanie právneho a spoločenského vedomia zamestnancov a zamestnávateľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
 - l) dozor pri činnostiach v subjektoch, kde bolo pri doterajšej kontrolnej činnosti zistených najviac nedostatkov závažného charakteru;
 - m) postupné dosiahnutie intervalu kontrol vykonávaných orgánmi hlavného dozoru u stálych pracovísk v roku 2012 minimálne jedenkrát za rok a u ostatných pracovísk námatkovo v organizácii jedenkrát za šesť mesiacov;
 - n) dôslednejšie využívanie sankčných opatrení pri opakovanom, prípadne častom porušovaní technologickej disciplíny a predpisov upravujúcich BOZP,
 - o) pri zistení neznalosti právnych predpisov pristúpiť aj k odnímaniu osvedčení alebo oprávnení u zamestnancov a organizácií, ktoré boli vydané OBÚ SR,
 - p) vo vzťahu k bankským inšpektorom prehodnotiť technické vybavenie bankských inšpektorov (opatrenie č. 9 podľa prílohy k Uzneseniu vlády č. 475/2003), ktoré doteraz nebolo realizované. Prehodnotenie je potrebné vykonať z dôvodu, že bankski inšpektori vykonávajú inšpekčnú činnosť v prašných povrchových ako aj podzemných prevádzkach, vykonávajú rôzne povoloacie konania, súčasťou ktorých je aj miestne zisťovanie (ohliadka pracovísk a objektov) a súčasné technické vybavenie bankských inšpektorov nezodpovedá súčasným požiadavkám,
 - q) okrem už uvedeného by veci pomohlo vypracovanie jednoduchších predpisov v rámci legislatívnej tvorby v celej oblasti bankského práva a predpisov pre technické zariadenia, resp. ich zosúladenie so všeobecnými predpismi.

Zásadným spôsobom do plnenia týchto úloh však zasahujú finančné, materiálne a personálne možnosti Hlavného bankského úradu a obvodných bankských úradov, ktorými nie je možné dôsledne plniť všetky uložené úlohy. Napriek tomu, že v uvádzanom uznesení vlády ohľadom Koncepcie BOZP je na ústredných orgánoch, resp. priamo na ministroch jednotlivých rezortoch zodpovednosť za zabezpečenie financovania Koncepcie BOZP, Hlavný bankský úrad nedostal ani v roku 2010 žiadne finančné prostriedky priamo na realizáciu tejto koncepcie. Obrat v tejto situácii nastal až v súčasnosti, keď v rámci „šetrenia“ a znižovania výdajov o 10 % došlo v súvislosti s chápaním potrieb pri plnení úloh vyplývajúcich z Koncepcie BOZP k tomu, že finančné prostriedky boli pre Hlavný bankský úrad krátené o 5 % a tak „ušetrených“ 5 % sa má použiť práve na plnenie úloh vyplývajúcich z Koncepcie BOZP. Pevne veríme, že k tomu skutočne dôjde a okrem riadnych rozpočtových prostriedkov bude možné v roku 2011 pre plnenie úloh na úseku BOZP a BP prvýkrát využiť aj prostriedky priamo plánované na túto činnosť.

Ak pominieme opatrenia vyplývajúce z koncepcie BOZP, za účelom zlepšenia stavu BOZP a BP, a to najmä za účelom bezodkladného odstránenia zistených nedostatkov, boli vydané obvodnými bankskými inšpektormi záväzné príkazy a obvodnými bankskými úradmi

boli vydané rozhodnutia a vyvodzované sankcie. V rámci zvyšovania povedomia o BOZP a znalosti predpisov zorganizovali Hlavný banský úrad, obvodné banské úrady v Košiciach a v Spišskej Novej Vsi a Slovenský zväz výrobcov kameniva rôzne semináre a školenia, z ktorých napríklad len na celoslovenskom seminári vo Vyhniach a vo Vysokých Tatrách sa vo februári a v júni 2010 zúčastnilo takmer po 100 zamestnancov dozorovaných organizácií.

13. Činnosť dozorného orgánu

13.1 Personálne údaje

Plnenie úloh hlavného dozoru štátnej banskej správy v oblasti BOZP a BP v roku 2010 zabezpečovalo 21 banských inšpektorov, z toho okrem vedúcich oddelení bezpečnosti (po jednom na 6-tich úradoch) to boli traja ústrední banskí inšpektori na Hlavnom banskom úrade a 12-tí obvodní banskí inšpektori na piatich obvodných banských úradoch. Oproti roku 2009 bol celkový priemerný počet banských inšpektorov vykonávajúcich hlavný dozor v oblasti BOZP a BP nižší o jedného inšpektora. Tento alarmujúci stav je aj napriek tomu, že v roku 2010 Hlavný banský úrad vypísal výberové konania na obsadenie 6-tich voľných štátnozamestnaneckých miest.

Uvedený stav je tak v rozpore s prioritou č. 6 Koncepcie BOZP, ktorá hovorí o „...odbornom a početnom posilnení ľudských zdrojov na výkon inšpekcie za účelom navýšenia počtu dozorných aktivít, na zlepšenie fungovania a účinnosti dozorných orgánov a v záujme rozvoja ich preventívnych praktík...“.

Takýto stav je taktiež v rozpore s úlohou F. 2 uvedenou v Prílohe č. 1 Koncepcie BOZP, podľa ktorej je potrebné: „Zabezpečiť zodpovedajúce finančné zdroje a podmienky na efektívny výkon inšpekcie práce, štátneho zdravotného dozoru a hlavného dozoru vo všetkých oblastiach v ich pôsobnosti vrátane odborného vzdelávania a primeraného finančného ohodnotenia inšpektorov práce, osôb vykonávajúcich štátny zdravotný dozor a hlavný dozor tak, aby bolo možné ich činnosť viac zamerať na preventívnu činnosť podľa odporúčaní SLIC a štandardov Spoločenstva.“.

13.2 Výkony v štátnej banskej správe

Ako už bolo uvedené v kapitole 5, pokiaľ ide o samotný počet inšpekcí (v tabuľke č. 2 označených ako previerky pod kódmi 22/A,B,F) došlo k miernemu poklesu zo 796 v roku 2009 na 766 v roku 2010, no došlo k značnému nárastu dozorných výkonov v iných kategóriách (22/E – Vybavovanie podnetov, 22/I – Overovanie odbornej spôsobilosti a 22/H - Vyjadrenia k pravidlám BOZP, udeľovanie výnimiek).

Celkovo však došlo k nárastu dozorných výkonov oproti roku 2009 z 1 716 na 2 008 v roku 2010, t.j. o 17 %. Za súčasného personálneho a materiálneho zabezpečenia úradov a stavu v rozširovaní kompetencií úradov vyplývajúceho zo všeobecne záväzných právnych predpisov, sa to môže určite považovať za úspech.

13.3 Poradenská činnosť

V rámci bezplatnej poradenskej činnosti v roku 2010 poskytli orgány štátnej banskej správy 195 poradenstiev z oblasti BOZP, čo je tiež zvýšený počet oproti roku 2009 (164 poradenstiev). Prehľad je uvedený v tabuľke č. 2 prílohy správy. Poradenstvo bolo najčastejšie poskytované v oblasti bansko-bezpečnostných predpisov, technických zariadení a to najmä v rámci projektovej prípravy a ďalej v oblasti evidencie a registrácie pracovných úrazov.

13.4 Poskytovanie informácií

Informácie orgánmi štátnej banskej správy boli poskytované v súlade so zákonom č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií), pričom čiastočne súviseli s poradenskou činnosťou.

13.5 Sťažnosti a podnety

Na Hlavnom banskom úrade a na obvodných banských úradoch SR nebola v roku 2010 prijatá žiadna sťažnosť v súvislosti s BOZP a BP (v roku 2009 až 13 sťažností), avšak bolo prijatých až 33 podnetov (v roku 2009 28 podnetov). Tieto podnety boli spravidla podnetom na vykonanie inšpekcie. Podnety smerovali najmä do oblastí vykonávania banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankým spôsobom v rozpore s vydanými povoleniami, či bez povolenia, ako aj nedodržiavania zásad BOZP a BP a pracovných podmienok organizáciami.

13.6 Príprava predpisov a technická normalizácia

V oblasti legislatívy sa bankí inšpektori Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov aktívne zúčastňovali na tvorbe a príprave novely zákona SNR č. 51/1988 Zb., ktoré boli aj v roku 2010 pripravované v súvislosti s prípravou nového zákona o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii, ale aj v rámci prípravy novely zákona č. 124/2006 Z. z. Taktiež sa významnou mierou podieľali na príprave samotného zákona o výbušninách, výbušných predmetoch a munícii, ako aj jeho vykonávacích predpisoch. Ďalej sa zúčastnili na pripomienkovaní nových vyhlášok MPSVaR SR na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rôznych oblastiach, ktorú pripravilo do legislatívneho procesu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V oblasti technickej normalizácie Hlavný banký úrad spolupracuje so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) pri preberaní technických noriem z európskych noriem podľa požiadaviek SÚTN. Najväčšie zastúpenie posudzovaných noriem majú normy z oblasti elektrických inštalácií a vyhradených technických zariadení.

V súvislosti s tvorbou ako aj pripomienkovaním všeobecne záväzných predpisov upravujúcich bezpečnosť práce je potrebné uviesť zlepšenú súčinnosť MPSVaR SR a HBÚ najmä pri príprave a pripomienkovaní zákona č. 124/2006 Z.z. vrátane jeho noviel a vyhlášky o technických zariadeniach, čo sa následne prejavilo v zosúladovaní predpisov na úseku BOZP. V tejto ceste je potrebné aj naďalej pokračovať, najmä pokiaľ ide o spolu-

prácu s NIP Košice a presadzovaní návrhov zmien a doplnkov zákona č. 51/1988 Zb. tak, aby mohlo byť zosúladenie predpisov v oblasti vyhradených technických zariadení, kde platí nový predpis, zrealizované.

V súvislosti aj s týmito krokmi boli Hlavným banským úradom na MH SR predložené návrhy, resp. požiadavky na potrebu novelizácie, resp. rekodifikácie väčšieho počtu predpisov na úseku BOZP a BP v rezorte baníctva, no MH SR sa k predloženým návrhom ešte nevyjadrilo.

14. Záver

Pre zvýšenie účinnosti a efektívnosti inšpekčnej činnosti pri výkone hlavného dozoru Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov Slovenskej republiky je potrebné pokračovať v plnení úlohy, ktoré vyplývajú z „*Koncepcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike na roky 2008 až 2012*“, ktoré boli rozpracované na podmienky Hlavného banského úradu a obvodných banských úradov SR. Zásadnou úlohou je prehlbovanie odbornej úrovne banských inšpektorov a zabezpečenie ich primeraného ohodnotenia, ako aj technické vybavenia, so zámerom vytvorenia predpokladov pre zabezpečenie 25 % zníženia úrazovosti do roku 2012.

Príloha: Tabuľky 1 - 13

V Banskej Štiavnici: 23.3.2011

JUDr. Ing. Peter Kúkelčík
predseda úradu

Počet subjektov kontrolovaných v roku 2010

Právna forma subjektu	Počet subjektov					
	Počet zamestnancov subjektu					
	0	1 -9	10-49	50-249	250 a viac	SPOLU
Fyzické osoby spolu	2	60	4	0	0	66
Verejná obchodná spoločnosť	0	0	1	0	21	22
Spoločnosť s ručením obmedzeným	6	153	119	39	1	318
komanditná spoločnosť	0	0	0	0	0	0
Nadácia	0	0	0	0	0	0
Nezisková organizácia	0	0	0	0	0	0
Akciová spoločnosť	2	21	40	45	47	155
Družstvo	4	11	8	0	0	23
Spoločnosť vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	0	2	0	0	0	2
Štátny podnik	2	4	3	1	0	10
Národná banka Slovenska	0	0	0	0	0	0
Rozpočtová organizácia	0	1	0	0	0	1
Príspevková organizácia	0	2	2	1	0	5
Verejnoprávna inštitúcia	0	0	0	0	0	0
Zahraničná osoba	0	0	0	0	0	0
Sociálna a zdravotné poisťovne	0	0	0	0	0	0
Združenie (zväz, spolok, ...)	1	3	1	1	0	6
Cirkevná organizácia	0	0	0	0	0	0
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	0	7	0	0	0	7
Krajský a okresný úrad	0	0	0	0	0	0
Samosprávny kraj, úrad samospr. kraja	0	0	0	0	0	0
Iné	0	0	0	0	1	1
SPOLU	17	264	178	87	70	616

Prehľad dozorných výkonov

Kód	B O Z P	Počet výkonov				% porovnanie 2010/2009
		2007	2008	2009	2010	
22/A	Previerky stavu BOZP	413	408	714	693	97
22/B	Mimoriadne previerky	21	27	35	24	69
22/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení	48	51	47	49	104
22/C	Účasť na kolaudačnom konaní	33	23	26	22	85
22/D	Vybavovanie sťažností	9	8	41	0	0
22/E	Vybavovanie podnetov	48	27	19	35	184
41/J-47/J	Vyšetrovanie udalostí	200	124	145	131	90
22/I	Overovanie odbornej spôsobilosti	287	432	414	629	152
22/H	Výjadrenia k pravidlám BOZP, udeľovanie výnimiek	85	205	60	117	195
22/G	Poradenská činnosť	123	152	160	191	119
Počet výkonov		1 267	1 457	1 661	1 891	114
Kód	Dohľad podľa osobitných predpisov	Počet výkonov				% porovnanie 2010/2009
		2007	2008	2009	2010	
23/A	Previerky podľa plánu práce	15	45	32	79	247
23/B	Mimoriadne previerky	7	10	19	23	121
23/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení	2	9	0	5	
23/C	Účasť na kolaudačnom konaní	3	14	0	0	
23/J	Vybavovanie sťažností	0	0	0	0	
23/E	Vybavovanie podnetov	5	17	0	3	
23/G	Poradenská činnosť	11	9	4	4	100
Počet výkonov		43	104	55	114	207
Kód	Pracovnoprávne vzťahy	Počet výkonov				% porovnanie 2010/2009
		2007	2008	2009	2010	
24/A	Previerky podľa plánu práce					
24/B	Mimoriadne previerky					
24/D	Vybavovanie sťažností					
24/E	Vybavovanie podnetov					
24/F	Následné previerky - kontrola uložených opatrení					
24/G	Poradenská činnosť					
24/H	Povoľovanie ľahkých prác mladistvých					
41/J-47/J	Vyšetrovanie udalostí					
Počet výkonov		0	0	0	0	
Celkový počet výkonov		1 310	1 561	1 716	2 005	117

Tabuľka č. 3

Prehľad porušení predpisov (nedostatkov) podľa objektov

Kód	Skupina objektov dozoru	Počet porušení				% porovnanie 2010/2009
		2007	2008	2009	2010	
0100	Ustanovené pracovné podmienky	34	47	70	41	59
0200	OOPP	16	18	46	40	87
0300	Riadenie BOZP	41	93	212	187	88
0400	Organizácia práce	46	37	69	77	112
0500	Pracovné prostredie	13	8	14	13	93
0600	Prevádzkové budovy a objekty	23	23	21	25	119
0700	VTZ	38	31	193	161	83
0800	Ostatné stroje a zariadenia	66	76	151	151	100
0900	Špeciálne stroje a zariadenia	20	2	9	13	144
1000	Činnosti	262	88	109	135	124
1100	Kolektívne zmluvy	0	0	0	0	
1200	Pracovnoprávne a mzdové predpisy	0	0	0	0	
S p o l u		559	423	894	843	94

Prehľad porušení predpisov na zaistenie BOZP (nedostatkov) podľa ŠKEČ zistených v roku 2010

Kód podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností		Názov	Počet porušení				% porovnanie 2010/2009
Divízia	Skupina		2007	2008	2009	2010	
01		Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace				0	
02		Lesníctvo a ťažba dreva				0	
05		Ťažba uhlia a lignitu	536	398	90	72	80
06		Ťažba ropy a zemného plynu	22	20	13	20	154
07		Dobývanie kovových rúd		0	52	36	69
08		Iná ťažba a dobývanie		0	639	630	99
09		Pomocné činnosti pri ťažbe	1	5	52	72	138
10		Výroba potravín		0	0	0	
11		Výroba nápojov		0	0	0	
12		Výroba tabakových výrobkov		0	0	0	
15		Výroba kože a kožených výrobkov		0	0	0	
16		Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu		0	0	0	
17		Výroba papiera a papierových výrobkov		0	0	0	
	18.1	Tlač a služby súvisiace s tlačou		0	0	0	
19		Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov		0	0	0	
20		Výroba chemikálií a chemických produktov		0	0	0	
21		Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov		0	0	0	
22		Výroba výrobkov z gumy a plasty			0	0	
23		Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov			3	0	0
24		Výroba a spracovanie kovov			0	0	
25		Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení			0	0	
26		Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov			0	0	
27		Výroba elektrických zariadení			0	0	
28		Výroba strojov a zariadení inde nezarađených			0	0	
29		Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov			0	0	
30		Výroba ostatných dopravných prostriedkov			0	0	
31		Výroba nábytku			0	0	
32		Iná výroba			4	0	0
35		Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu			0	4	
36		Zber, úprava a dodávka vody			0	0	
41		Výstavba budov			0	0	
42		Inžinierske stavby			35	8	23
43		Špecializované stavebné práce			0	1	
49		Pozemná doprava a doprava potrubím			6	0	0
50		Vodná doprava			0	0	
52		Skladové a pomocné činnosti v doprave			0	0	
53		Poštové služby a služby kuriérov			0	0	
75		Veterinárne činnosti			0	0	
86		Zdravotníctvo			0	0	
87		Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)			0	0	
88		Sociálna práca bez ubytovania			0	0	
S p o l u			559	423	894	843	94

Právoplatne uložené pokuty

Druh činnosti, pri ktorej bola pokuta uložená	Počet pokút					Suma pokút v Sk				
	2007	2008	2009	2010	porovnanie 2010/2009	2007	2008	2009	2010	porovnanie 2010/2009
A. Právoplatne uložené pokuty organizáciám										
Previerky stavu BOZP	9	16	28	33	118	2 389 000	1 128 000	5 900	22 743	385
Mimoriadne previerky	22	0	0	0		88 000	0	0	0	
Vybavovanie sťažností		0	0	0			0	0	0	
Vybavovanie podnetov		1	0	0			200 000	0	0	
Následné previerky - kontrola uložených opatrení		0	0	1			0	0	7 000	
Overovanie odbornej spôsobilosti		0	0	0			0	0	0	
Vyšetrovanie udalostí	5	4	3	1	33	1 570 000	200 000	2 960	16 500	557
Spolu - pokuty uložené organizáciám	36	21	31	35	113	4 047 000	1 528 000	8 860	46 243	522
B. Právoplatne uložené pokuty fyzickým osobám (jednotlivcom)										
Previerky stavu BOZP	7	3	1	0	0	116 000	9 000	300	0	0
Mimoriadne previerky	4	1	0	0		5 000	5 000	0	0	
Vybavovanie sťažností		0	0	0			0	0	0	
Vybavovanie podnetov	5	1	0	0		50 000	3 500	0	0	
Následné previerky - kontrola uložených opatrení		0	0	0			0	0	0	
Vyšetrovanie udalostí		1	0	2			2 000	0	200	
Spolu - pokuty uložené jednotlivcom	16	6	1	2	200	171 000	19 500	300	200	67
Blokové pokuty	102	41	36	40	111	66 000	29 800	789	861	109
C. Rozdelenie právoplatne uložených pokút podľa druhu výkonu										
Kontrola BOZP	36	21	31	35	113	4 047 000	1 528 000	8 860	46 243	522
Trhový dohľad		0	0	0				0	0	
Kontrola PPV		0	0	0				0	0	
Kontrola NZ		0	0	0				0	0	
Spolu - pokuty uložené organizáciám	36	21	31	35	113	4 047 000	1 528 000	8 860	46 243	522
Kontrola BOZP	16	6	1	42	4 200	171 000	19 500	300	1 061	354
Kontrola PPV			0	0				0	0	
Kontrola NZ			0	0				0	0	
Spolu - pokuty uložené jednotlivcom	16	6	1	42	4 200	171 000	19 500	300	1 061	354

Prehľad iných rozhodnutí podľa druhu

Kód	Druh rozhodnutia	Počet rozhodnutí				% porovnanie 2010/2009
		2007	2008	2009	2010	
21	Zákaz prevádzky VTZ tlakových		0	0	0	
22	Zákaz prevádzky VTZ zdvíhacích		0	1	1	100
23	Zákaz prevádzky VTZ plynových		1	0	0	
24	Zákaz prevádzky VTZ elektrických		0	3	0	0
25	Zákaz prevádzky ostatných strojov a zariadení	8	6	10	5	50
31	Zákaz používania výrobných a prevádzkových priestorov	2	2	0	1	
32	Zákaz používania technológie, činnosti	2	5	6	3	50
34	Odobratie, prípadne obmedzenie rozsahu oprávnenia organizácii	25	17	0	0	
42	Zákaz práce nadčas ostatných		1	0	0	
43	Zákaz nočnej práce mladistvých		0	0	0	
44	Zákaz nočnej práce žien		0	0	0	
48	Zákaz ostatných prác bez oprávnenia, resp. bez príslušnej kvalifikácie	1	3	2	0	0
49	Zákaz ostatných prác proti predpisom		2	2	4	200
50	Zákaz vykonávať práce bez právneho titulu (nelegálna práca)	4	3	0	1	
Rozhodnutia spolu		42	40	24	15	63
Uloženie blokových pokút (do roku 2008 v Sk; od roku 2009 v €)		66 000	29 800	789	861	109
Právoplatne uložené pokuty organizáciám (do roku 2008 v Sk; od roku 2009 v €)		4 047 000	1 528 000	8 860	46 243	522
Právoplatne uložené pokuty osobám (jednotlivcom) (do roku 2008 v Sk; od roku 2009 v €)		171 000	19 500	300	200	67

Podiely hlavných skupín zdrojov na celkovom počte SPÚ *

Kód	Skupina zdrojov (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
I.	Dopravné prostriedky	1	1	1			3			1	1	1	0	1	0
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky		1						1				0	1	1
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné			1									1	1	1
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb				1		1				1		0	0	0
V.	Materiál, bremená, prednety	3	2	1	2	4			3		4	3	1	0	1
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje		2										0	0	0
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny		1										0	20	1
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom		1									1	0	0	0
IX.	Elektrina							1					0	0	0
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly												0	0	0
XI.	Iné zdroje												0	0	0
S p o l u		4	8	3	3	4	4	1	4	1	6	5	2	23	4

* - SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely hlavných skupín zdrojov na celkovom počte ŤPÚ /ŤUZ *

Kód	Skupina zdrojov (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008	2009	2010
											1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac				
I.	Dopravné prostriedky	2		1	1		1						2	0	2	1
II.	Zdvíhací a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	2				2	2		2	1	3	2	1	3	3	4
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné			1		1			1	1				3	1	0
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb		1	1	1					1		7		8	4	2
V.	Materiál, bremená, predmety	2	5	2	3	2	3	1		3	2	7	8	8	11	2
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje	2		2	1							1				0
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny					1		1		1						0
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom															0
IX.	Elektrina	3			1					1				1		0
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly															0
XI.	Iné zdroje							1					1			0
S p o l u		11	6	7	7	6	6	3	3	8	5	17	12	23	21	9

* - ŤPÚ = ťažký pracovný úraz, ŤUZ = ťažká ujma na zdraví

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte SPÚ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu		1				1		1			1	4	2			1
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie	1					1		1								0
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP																0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie														1		0
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia																1
6.	Nesprávna organizácia práce		1			1					1						0
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie																0
Spolu príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (kódy 1 až 7)		1	2	0	0	1	2	0	2	0	1	1	4	2	1	0	2
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	2	1	2	2	1	1		1	1	2		1	1	1	2	0
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení																0
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)																0
Spolu príčiny, spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		2	1	2	2	1	1	0	1	1	2	0	1	1	1	2	0
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)			1							1				0		0
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	1	2		1	1							1	1	0		0
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami														0		0
14.	Nezistené príčiny		3			1	1		1					1	0	21	2
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		1	5	1	1	2	1	0	1	0	1	0	1	2	0	21	2
S p o l u		4	8	3	3	4	4	0	4	1	4	1	6	5	2	23	4

* - SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte ŤPÚ/ŤUZ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia príčin podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008	2009	2010
											1. - 6. mesiac	6. - 12. mesiac				
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	3	1	1	1		2			1	1	1	4	1	3	0
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie	1	1					1				1			1	0
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP															0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie			1	1							2				0
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia															0
6.	Nesprávna organizácia práce				1	1					1					0
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie				1									1		0
Spolu príčiny spočívajúce v zamestnávateľovi (kódy 1 až 7)		4	2	2	4	1	2	1	0	1	2	4	4	2	4	0
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	6	2	1	2	3	1	2	3	2	2	2	3	9	7	6
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochr.opatrení															1
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)												1			0
Spolu príčiny spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		6	2	1	2	3	1	2	3	2	2	2	4	9	7	7
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)			1			2								2	0
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon		2	3	1	1	1			5	1	11	3	8	3	1
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami													1	1	0
14.	Nezistené príčiny	1				1							1	3	4	1
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		1	2	4	1	2	3	0	0	5	1	11	4	12	10	2
S p o l u		11	6	7	7	6	6	3	3	8	5	17	12	23	21	9

* - ŤPÚ = ťažký pracovný úraz, ŤUZ = ťažká ujma na zdraví

Vývoj pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania

Rok	Priemerný počet nemocensky poistených zamestnancov	Celkový počet pracovných úrazov (PÚ)	Počet PÚ > 3 dni PN	Počet dní PN pre PÚ	Početnosť PÚ na 100 zamestnancov	Priemerné percento PN z dôvodu PÚ	Počet dní PN na jeden PÚ	Priemerný denný stav PN z dôvodu PÚ	Počet smrteľných PÚ (SPÚ)	Početnosť SPÚ na 100 000 zamestnancov	Počet chorôb z povolania
2000	13 869	897			6,47				3	21,63	102
2001	13 439	836			6,22				4	29,76	133
2002	12 499	751			6,01				4	32,00	120
2003	10 365	698			6,73				1	9,65	102
2004	9 551	553			5,79				4	41,88	143
2005	8 741	465			5,32				1	11,44	100
2006	9 992	502			5,02				6	60,05	150
2007	10 387	504			4,85				5	48,14	234
2008	11 057	419			3,79				2	18,09	56
2009	10 991	435	375		3,96				23	81,96	70
2010	9 943	398	294		4,00				4	40,23	55

Poznámka: PÚ = pracovný úraz, SPÚ = smrteľný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín zdrojov na celkovom počte OPÚ a RPÚ

Kód	Skupina zdrojov (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	Počet OPÚ a RPÚ podľa jednotlivých skupín zdrojov												
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008	2009	2010
									1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac				
I.	Dopravné prostriedky	44	42	29	19	20	22	24	8	9	14	15	13	19
II.	Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky	17	19	14	10	8	11	13	7	6	12	11	13	17
III.	Stroje - hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné	19	20	25	19	13	9	15	6	5	16	18	9	16
IV.	Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb	226	185	182	163	184	115	110	64	66	133	124	94	80
V.	Materiál, bremená, predmety	574	496	452	445	384	289	228	132	117	245	194	194	141
VI.	Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčky a prístroje	77	81	63	45	41	66	33	13	8	32	16	20	9
VII.	Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny	19	12	22	10	15	14	5	1	3	9	2	30	3
VIII.	Kotly, nádoby a vedenia (potrubia) pod tlakom	3	9	3	5	5	5	2		1	3	3	0	3
IX.	Elektrina	2	1	7	1	1	1	1			1	3	0	0
X.	Ľudia, zvieratá a prírodné živly	5	1	3	5	3	2	3			1	0	1	0
XI.	Iné zdroje	9	21	26	19	20	12	22	11	17	21	8	17	10
S p o l u		995	887	826	741	694	546	456	242	232	487	394	391	298

* - OPÚ = ostatný pracovný úraz, RPÚ = registrovaný pracovný úraz

Podiely jednotlivých skupín príčin na celkovom počte OPÚ a RPÚ *

Kód	Skupina príčin (klasifikácia podľa vyhl. SÚBP a SBÚ č. 111/1975 Zb. a vyhl. MPSVR SR č. 500/2006 Z. z.)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		2007	2008	2009	2010
								1. - 6. mesiac	7. - 12. mesiac				
1.	Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu	45	28	33	20	13	11	16	10	29	33	39	42
2.	Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie					3			2	1	1	1	2
3.	Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné OOPP					3				5	0	1	0
4.	Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie	17	2	1	4	6	3	4	1	8	4	4	7
5.	Nedostatky v osvetlení, viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia									1	1	1	2
6.	Nesprávna organizácia práce	3	1	1		3				1	2	1	2
7.	Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie			1							1	0	0
Spolu príčiny, za ktoré nesie zodpovednosť zamestnávateľ (kódy 1 až 7)		65	31	36	24	28	14	20	13	45	42	47	55
8.	Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia	209	196	191	182	116	96	57	68	160	143	154	107
9.	Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochr.opatrení	2	1				1				1	1	1
10.	Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených OOP (prístrojov)	3	4	4	2	4	3		1	2	4	1	1
Spolu príčiny spočívajúce v konaní samotného postihnutého (kódy 8 až 10)		214	201	195	184	120	100	57	69	162	148	156	109
11.	Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti, žarty, hádky a iné nebezpečné konanie)	3	3	8	3	15	7			4	3	2	0
12.	Nedostatok osobných predpokladov na riadny pracovný výkon	570	560	474	449	359	305	157	146	252	177	144	121
13.	Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami	11	12	4	5	3	9	3		2	4	2	1
14.	Nezistené príčiny	24	19	24	31	21	21	5	4	22	20	40	12
Spolu iné príčiny (kódy 11 až 14)		608	594	510	488	398	342	165	150	280	204	188	134
S p o l u		887	826	741	696	546	456	242	232	487	394	391	298

* - OPÚ = ostatný pracovný úraz, RPÚ = registrovaný pracovný úraz